

SMÅKRAFT AS
Postboks 2389, Solheimsviken
5824 BERGEN

Vår dato: 18.12.2023

Vår ref.: 202318784-5 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir tillatelse til midlertidig nedtapping av dam Nydammen - Hammerstrand kraftverk - Skaun kommune, Trøndelag

Vi viser til søknad fra Småkraft AS av 30.11.2023 om tillatelse til midlertidig nedtapping av dam Nydammen i tilknytning til Hammerstrand kraftverk i Skaun kommune.

Søknaden

NVE mottok følgende søknad den 30.11.2023:

«Småkraft AS søker med dette om midlertidig tillatelse til å senke vannstanden under LRV i dam Nydammen. Kraftanlegget har ikke konsesjon, men både dam og vannvei er plassert i bruddkonsekvensklasse 2.

Bakgrunn for søknaden

Hammerstrand kraftverk eies og driftes av Smakraft AS. Dam Nydammen er et magasin for Hammerstrand kraftverk og ble bygd i 1918. Kraftanlegget ble satt i drift i 1920. Dammen er opprinnelig en murdam med stein i mørtel og er ca. 5 meter høy. Dammen ble ombygd i flere omganger. I 2011/12 ble det etter revurdering lagt ny støttefylling nedstrøms med plastring og forhøyet flomvern.

Dammen har større lekkasjer enn først antatt og må tappes så raskt som mulig for ikke å forverre situasjonen og forebygge ev. dambrudd. I tillegg er det en mindre lekkasje på rørgate som ikke er funnet. Kraftverket har stått på grunn av generatorhavari siden mai. Reguleringsmagasinene Djupsjøen og Sætervatnet er også fulle. Disse må senkes innenfor normal regulering for å få buffer for framtidig flomhåndtering og etter hvert reparasjon på Nydammen. For å kunne gjennomføre tiltaket er vi nødt til å senke vannstanden under LRV. HRV er på 175.95 og LRV er på 170.95 NN2000 (bunn magasin er målt til 164.10). Småkraft er i dialog med seksjons for damsikkerhet, kommunen og andre involverte parter som alle er informerte om situasjon.

Om tiltaket

Pr. dags dato er vannstanden senket cirka 3 meter fra HRV. lekkasjen har blitt redusert fra ukontrollert lekkasje torsdag 22.11 på mellom 0,5-1,0 m³/s til 20 l/s 28.11. Tiltaket går ut på å senke vannstanden i Djupsjøen og Sætervatnet (innenfor reguleringsgrenser) og senke vannstanden til under LRV-nivå i Nydammen, ca. kote 170. Nedtapping vil skje gjennom vinteren fram til vårflommen er over ca. midt i juni. Da vil det være mulig å gjennomføre midlertidig reparasjon innen 1.9.2024.

Når værforholdene tillater det er det planlagt å inspisere oppstrøms betongplate og murt tappekanal gjennom dam for å finne årsak til lekkasje. Dammen skal i 2024 gjennomgå revurdering og teknisk plan vil måtte definere nye, permanente tiltak. Mest aktuelle tiltak er en ny oppstrøms betongplate. Pågående DBBB og klassevurdering kan gi ytterligere nye krav til dam. Ved revurdering vil det være behov for å tappe Nydammen ned til kote 168 og antatt varighet av nedtappingen er ca. 1-2 uker. Vi vil varsle myndigheter i god tid før denne nedtappingen.

Om fisk i Hammerbekken

Hammerbekken er vurdert som et svært viktig sjørretvassdrag til indre del av Trondheimsfjorden og Gaulosen, jf. NINA rapport 1904 «Fiskebiologiske undersøkelser i anadrom strekning og oppfølging av ras-sikringstiltak i Hammerdalen i 2020». Bekken er kanalisert og generelt sterkt påvirket av både veibygging/urbanisering i området og av vannkraftregulering, da det er fraført vann fra anadrom strekning. Vannet fra lekkasje i dammen sørger for at bekken går sjeldent tørr. Småkraft vurderer at vinter er en gunstig periode for nedtapping av hensyn til biologisk mangfold. Vi vil sørge for at tidsperioden med vannstand under LRV blir så kort som mulig og at Hammerbekken ikke blir tørrlagt.»

Søknaden ble nærmere presisert i e-post fra Småkraft AS til NVE den 4.12.2023:

«Viser til din e-post datert 01.12.2023, telefonsamtale same dag og vår søknad om midlertidig tillatelse til nedtapping av dam Nydammen under LRV datert 30.11.2023.

- 1. Småkraft AS søker om å senke vannstanden i Nydammen ned til kote 170 i perioden frem til 01.09.2024. Det er uvisst hvor lang tid vi trenger for å finne lekkasjen og gjennomføre midlertidig reparasjon.*
- 2. Småkraft AS søker om å senke vannstanden ytterligere 2 meter (til kote 168) i ca. 2 uker i samme periode. Det er nødvendig for å gjennomføre nøyaktige målinger av lekkasjen og planlegge permanent reparasjon.*

Vi er i dialog med damtilsynet i NVE og Skaun kommune. Vannstanden i Nydammen er målt kontinuerlig, det samme gjelder størrelse og hastighet på lekkasjen. Vi skal sende melding til myndigheter når nedtappingen starter. Innbyggere i det aktuelle området blir informert om situasjon og status, og det skal skje i samråd med kommunen.»

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at saken er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Skaun kommune uttaler følgende i brev av 13.12.2023:

«Skaun kommune har ingen innvendinger til at Småkraft tapper ned Nydammen til angitt nivå. Det som er viktig er som det beskrives at vannstand blir holdt på et nivå der fisk og annet levende bestand i vann og vassdrag blir ivaretatt under denne prosessen.»

Statsforvalteren i Trøndelag avga uttalelse i brev til NVE den 13.12.2023. Statsforvalteren har en del generelle kommentarer til det konsesjonsfrie anlegget, herunder at det bør etableres slipp av minstevannføring i Hammerbekken og at anlegget bør kalles inn til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66. Av konkrete kommentarer til den foreliggende søknaden uttaler Statsforvalteren:

«(...) Det er svært viktig at bekken ikke tørregges etter nedtapping. Vinterstid ligger ørretrogn i grusen, og selv korte perioder med tørlegging kan føre til at rogn får skader av frost/tørke og dør. I verste fall kan også eldre årsklasser dø ut, slik at bekken taper 3-4 års produksjon. (...)»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra normal vannstand eller normal regulering for konsesjonsfrie anlegg etter vannressursloven § 8.

Dam Nydammen er inntaksmagasin for Hammerstrand kraftverk. Kraftanlegget ble satt i drift i 1920 og er konsesjonsfritt. Damanlegget er ombygd i flere omganger, senest i 2011/12. I søknaden opplyser Småkraft AS at Nydammen normalt reguleres mellom kote 175,95 og kote 170,95 (NN2000). Bunn i magasinet er oppmålt til kote 164,10. Det er nå oppdaget større lekkasje i dammen. Av sikkerhetshensyn vurderer Småkraft at vannstanden i Nydammen midlertidig må senkes til kote 170 frem til utbedring kan gjennomføres. Det vil i tillegg være behov for en mer kortvarig senkning (i inntil to uker) ned til kote 168 for å gjennomføre nøyaktige målinger av lekkasjen og planlegge permanent reparasjon.

Småkraft AS opplyser at Hammerbekken er vurdert som et svært viktig sjørretvassdrag til indre del av Trondheimsfjorden og Gaulosen, jf. NINA rapport 1904 «Fiskebiologiske undersøkelser i anadrom strekning og oppfølging av ras-sikringstiltak i Hamnerdalen i 2020». Etter Småkraft AS' vurdering er vinter en gunstig periode for nedtapping av hensyn til biologisk mangfold. Småkraft legger opp til at tidsperioden med vannstand under kote 170,95 skal bli så kort som mulig, og at Hammerbekken nedstrøms ikke blir tørrlagt. Skaun kommune skriver at de ikke har noen innvendinger til at Småkraft tapper ned Nydammen til angitt nivå. De slutter seg til Småkraft AS' vurderinger om at vannstand må holdes på et nivå der fisk og annet levende bestand i vann og vassdrag blir ivaretatt under denne

prosessen. Statsforvalteren i Trøndelag uttaler at det er svært viktig at bekken ikke tørregges etter nedtapping.

NVE registrerer at Statsforvalteren mener det bør knyttes en konsesjon til Hammerstrand kraftverk, med tilhørende naturforvaltningsvilkår og vilkår om slipp av minstevannføring. Hvorvidt Hammerstrand kraftverk bør konsesjonsbehandles inngår imidlertid ikke i vurderingen her.

Vedlikehold av vassdragsanlegg har stor samfunnsnytte, og NVE mener derfor det må kunne aksepteres noe ulempe for allmenne interesser. Det er likevel viktig at arbeidene gjennomføres med så små konsekvenser som mulig for naturmiljø og brukerinteresser. NVE forutsetter at arbeidene utføres så effektivt som mulig og uten ugrunnede opphold, samt at vannføring i Hammerbekken sikres i perioden med nedtapping. Det skal også informeres om planene lokalt og på relevante nettsider. Etter NVE syn er de negative konsekvensene ved tiltaket innenfor rammen av det som må kunne aksepteres, gitt den betydning det har at vassdragsanlegget blir rehabilitert.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og av kort varighet. Det anses også som et nødvendig tiltak for å sikre forsvarlig drift av vassdragsanlegget. NVE kan ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Småkraft AS kan

- **senke vannstanden i Nydammen ned til kote 170 (NN2000) i perioden frem til 01.09.2024.**
- **senke vannstanden i Nydammen ytterligere to meter, ned til kote 168 (NN2000), i inntil to uker i den samme perioden.**

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Tilsiget skal slippes forbi Nydammen slik at vannføringen i Hammerbekken opprettholdes i perioden med nedtapping. Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet i det tidsrommet vannstanden er under kote 170,95 (NN2000).
- Perioden med vannstand under kote 170,95 (NN2000) må gjøres så kort som mulig. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Småkraft AS skal informere om planene lokalt og på relevante nettsider.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig

orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.

- NVE forutsetter at Småkraft AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
Direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

SMÅKRAFT AS

Kopimottakerliste:

SKAUN KOMMUNE

SMÅKRAFT AS - Katarina Eftevand

TBMV - Seksjon for miljøtilsyn vassdragsanlegg - Mari Hegg Gundersen

TBMV - Seksjon for miljøtilsyn vassdragsanlegg - Pernille Bruun

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.

Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.